

fuerit, tibi & cor illius erit meditatio, ne aut fures efferant, aut etiam ab aliquibus corruptiōibus perdatur. **The** saurus gulosi hominis, uenter est, quia semper hoc cogitat, quomodo uentrem posset implere. **The** saurus lasciuī sunt ludicra, & uoluptatis ioca. **Et** cui cuncti uicio quis adhaeret, illi seruit, & illi famulatur.

FERIA QUINTA
post cinerum. **Luca VII.**

In illo tempore: Centurionis cuiusdam seruus male habens, erat moriturus, qui illi literat preciosus. Et reliqua.

Quærat forte aliquis, uel prius, ut inueniat: uel impius, ut reprehendat, qua ratione euangelista seruū, qui nō mortuus, sed sanatus subinfertur, dixerit esse moriturū. Cui breuiter respondendum, quæ uera erat moriturus, si non dñi sui fide deprecantis, & Christi pietate miserentis fuisset redditus uitæ. Sic Iezechias rex, iuxta quendam humanæ naturæ modum, erat moriturus, cum ueracis prophætæ uerbis audiuit: **Dis**pone domui tuæ, quæ morieris tu, & non uiues. sed occulto diuinæ providentiæ iudicio, quæ omnia in mensura & numero & pōdere disposuit, quindecim adhuc annorum uitam lachrymis precibusq; erat consecuturus. **Hic cum audisset de Iesu misit ad eum seniores Iudæorum, rogās cum ut ueniret, & saluaret seruū eius.** **Superna dispensatione factū est, ut seniores Iudæorum mitterent ad dñm, hisq; assistantibus, qui languerat, sanare, quo inexcusabiles forent, si credente uiro gen-**

Isaie. 33

tili non crederet. Verum quaeritur, quomodo conueniat, quod Lucas centurionem nuncios misisse, Matthaeus autem ipsum accessisse narrat ad dominum. Sed pie quaerentibus facile patet, quod Matthaeus breuitatis causa dixerit ipsum accessisse, cuius desiderium & uoluntas ad dominum ueraciter, alijs licet deferentibus, est perlata, mystice etiam nobis commedans hoc quod scriptum est: **Accedite ad eum & illuminamini.** Na

psalm. 33

quia fidem centurionis, qua uere acceditur ad Iesum, ipse ita laudauit, ut diceret: [**Non inueni tantam fidem in Israel,**] ipsum potius accessisse ad Christum dicere uoluit prudens euangelium, quam illos per quos uerba sua miserat. Porro autem Lucas hoc totum, quod admodum gestum sit, aperuit, ut ex hoc intelligere co-

matth. 9.

geremur, quemadmodum accessisse dixerit alius, qui mentiri non potuit. Sicut enim illa mulier, quae sanguinis fluxum patiebatur, quamuis simbriam uestimenti eius tenuerit, magis tamen, quia credidit, tetigit dominum, quam illae turbae a quibus premebatur: ita & centurio, quo magis credidit, eo magis accessit ad dominum. Diligit enim gentem nostram, & synagogam ipse aedificauit nobis. Qui aedificatam a centurione narrant synagogam, euidenter ostendunt, quia sicut nos ecclesiam, sic etiam illi synagogam, non conuentum solummodo fidelium, sed & locum quod conueniebatur, sint appellare soliti, iuxta quod et supra docuimus. **Iesus autem ibat cum illis.** Magna domini sublimitas, qui solo uerbo curare ualebat, sed non minor humilitas, qui seruum dignatus est uisitare languentem. Nam quasi potens, & benignus & rogatus saluare pergebat, & itineris medio rogatus dicto saluauit, ne uidelicet ob impotentiam uirium, & non ob

humilitatis exemplum, corporaliter ire putaret. Alibi ad saluandum filiū reguli uenire noluit, ne diuites honorasse uideret: hic, ne cōditionē spreuisse seruilē, ad centurionis famulū mox ire concessit. [Et cū iam non lōge esset à domo, misit ad eū centurio amicos, dicens: Dñe, noli uexari. Non em̄ dignus sum ut sub tectum meum intres.] Propter uitæ gentilis conscientia grauari se magis dignatione dñi putauit, quam iuari: nec posse habere hospite Christū, cuius etsi fide præditus, nondū tñ erat sacramentis imbutus. Sed quæcūq; nostra infirmitas nō præsumit, diuina grā dare nouit, Et alius centurio, qui (sicut & iste) credētē ex gentibus populū præfiguratur, magnæ fidei & iustitiæ merito spūs sancti donū, priusq; baptizaret, accepit. Et iste necdū catechizatur, & fidē suā laudari à dño, & famulū saluari, pmeruit. De quo pulchre p allegoriam dicitur, qui cū Iesum nō longe haberet à domo, tñ sub tectū suum inuitare non auderet: quia prope amāribus eum salutare ipsius, Et qui naturali lege recte utitur, quo bona quæ nouit operat, eo illi qui uere bonus est appropriat. At qui errore gentilitatis etiam crimina iunxerunt, his aptari possunt, qui bus confluentibus ad se turbis, alibi dñs ait: Quidam em̄ ex eis de longe uenerūt. Propter quod & meip̄m nō sum dignum arbitratus, ut uenirē ad te. Et nos q de gentibus credimus, non ipsi ad dñm uenire possumus, quē nunc in carne uidere nequaquā ualemus. Sed quicūq; passionēs nostræ seruitutis agnouimus, ad residētem in dextera patris iam per fidem accedere debemus. Iam seniores Iudæorū mittere, hoc est, summos ecclesiæ uiros, qui nos ad deū præcesserunt, suppliciter obsecrādo patronos acquirere, qui nobis te-

Marci. 9.

timonium reddentes, quod diligamus ecclesiam, &
 quantum in nobis est ædificare curemus, pro nobis
 apud dñm nostrorumq; peccatis intercedant. Sed
dico verbo, & sanabitur puer meus. Magna fi-
 des centurionis, qua uerbis opus in Christo confitit,
 & nostræ sanationis accõmodat mysterijs. Qui & si
 noueramus scdm carnem Christũ, sed iam non noui-
 mus. Nã & ego hõ sum sub potestate cõstiti-
tus, habens sub me milites. Hominẽ se & pote-
 stati, uel tribuni, uel præfidis subditum dicit, impera-
 re tamen posse minoribus: ut subaudiatur eum mul-
 to magis, qui deus sit, & super omnia potẽs, innume-
 ram uirtutis angelicæ, quæ ad imperata obrẽperet,
 habere militiam. Et dico huic uade, & uadit: &
aliũ ueni, & uenit: & seruo meo, fac hoc, & facit.
 Vult ostendere dñm quoq; non per aduentum trñ
 corporis, sed per angelorum ministeria posse imple-
 re quod uellet. Repellendæ enim sunt uel infirmita-
 tes corporum uel fortitudines contrariæ, quibus ad
 debilitatem homo sæpe conceditur, & uerbo dñi &
 ministerijs angelorũ. Aliter, milites & serui, qui cen-
 turioni obediunt, uirtutes sunt naturales, quarum
 non minimam copiam multi ad dominũ uenientes
 secũ deferunt, de quibus in Cornelij centurionis lau-
 de dicitur: Quia erat uir iustus, & timens deũ cũ omni
 domo sua, faciens eleemosynas plebi, & deprecãs de-
 um semper. Quo audito, Iesus miratus est.
 Miratus est quod uidit centurionẽ suam intelligere
 maiestatem. Sed quis in illo fecerat ipsam fidem uel in-
 telligentiam, nisi ipse qui eam mirabatur? Quod & si
 alius eã fecisset, quid miraret qui præsciũs erat? No-
 tandum ergo, quia quod miratur dñs, nobis miran-

dum esse significat, quibus adhuc opus est sic moneri. Omnes enim tales motus cum de deo dicuntur, non perturbati animi signa sunt, sed docētis magistrī. Et conuersus sequētibz se turbis dicit: Amē dico vobis. nec in Israel tantā fidem inueni. Non de omnibus retro patriarchis & prophetis, sed de præsēntis æui loquitur hominibus, quibus ideo centurionis fides antefertur, quia illi legis pphetarumq; monitis edocti, hic autem nemine docente sponte credidit. Et reuersi qui missi fuerant domum. inuenerunt seruum, qui languerat sanum. Probatur fides domini, & serui sanitas roborat. Potest ergo meritum domini etiam famulis suffragari, non solum fidei merito, sed etiā studio disciplinæ. Plenus sane hæc explicat Mathæus, quod dicente domino centurioni: Vade, & sicut credidisti fiat tibi, sanatus est puer ex illa hora. Sed beato Lucæ moris est, quæ plene uiderit ab alijs euangelistis exposita breuiare, uel etiā de industria præterire: quæ uero ab eis commissa breuiter cognouerit, tactu dilucidare solertius. Mystice (ut dixi) centurio, cuius fides Israeli præfertur, electos nimis ex gentibus ostendit, qui quasi centurio militia stipati uirtutum spiritualium sunt, sed perfectiōe sublimes nihilq; a dño terrenū, sed sola æternæ salutis gaudia sibi suisq; requirunt. Numerus em̄ centenarius, qui de læua transfertur ad dexteram, in celestis uitæ significatiōe poni cōsueuit. Vnde est quod arca Noë ceterum annis fabricatur. Abram centenarius, filium promissionis accepit: seuit Isaac, & inuenit in ipso anno centuplum: atrium tabernaculi centum cubitos longum est. Misericordia & iudicium cantatur, & cetera huiusmodi. Talis ergo

Gene. 26
Exodi. 27
Psalm. 109

meriti iuri, pro his necesse est domino supplicent, quæ adhuc spiritu seruitutis in timore premuntur, quantenus eis paulatim ad sublimiora prouectis, perfecta dilectio foras mittat timorem.

FERIA SEXTA
post cinerum. Matthæi V.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Audistis quia dictum est antiquis: Diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Et reliqua

PUtant quidam præcepta noui testamenti impossibilia esse, & dicunt grauiora esse præcepta noui testamenti quam ueteris. Quibus respondendum est, præcepta omnipotentis dei non esse impossibilia, sed potius perfecta. Si enim penè impossibilia essent, nequaquam ab aliquo sancto obseruari potuissent. Sed cum ea utcumque scriptis legimus obseruasse, claret ea impossibilia non esse, sed perfecta. Nam hoc præceptum domini in quo dicit, Diligite inimicos uestros, benefacite his qui oderunt uos, à beato Stephano & à Dauid impletum fuisse legimus. Stephanus etenim pro suis persecutoribus exorauit. Dauid autem mortem atrocissimi inimici sui Saulis desseuit. Sed quæ rædum est, quod conueniat hoc quod dominus in ueteri testamento præcipit: Diligite amicos, & odite inimicos uestros. Ad quod dicendum est, quod omnipotens deus in inimicis nostris præcepit non hoc odire quod homines sunt, sed quod mali sunt. Nam de deo loquitur

Lucæ. 6

Actuum. 7
1. Reg. 1

Leuiti. 19.

Sapient. 11

Sapientia. Nihil odisti eorum quæ fecisti. Si enim nihil odit